

[Hendriksen.]

saaledes at den kan blive en værdig Afløser af den gode gamle Næringslov.

Rasmussen (Gylling): I Anledning af det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsens Udtalelser angaaende § 12 skal ogsaa jeg nøjes med at henvise til mine Udtalelser ved Lovforslagets første Behandling og i Gaar. Jeg tror, at ved Lovforslagets Vedtagelse imødekommer vi berettigede Krav fra næringsdrivendes Side, ligesom det ogsaa handelsretligt set giver større Sikkerhed, end der tidligere har været.

Ud fra disse Betragtninger skal jeg paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til Vedtagelse.

Geert-Jørgensen: Naar vi fra vor Side staaar overfor dette Lovforslag om en ny Næringslov og tænker paa Næringslivets Kaar i Danmark, saaledes som de vil forme sig ifølge Lovgivningen, maa vi allerførst tænke paa, hvad Grundloven siger om den Ting. Vi er alle sammen i Kraft af Løtte bundet til Danmarks Riges Grundlov og maa undersøge ethvert Lovforslag, der fremkommer, for at se, om det er i Overensstemmelse med Danmarks Riges Grundlov, som vi nu en Gang forstaar den. Grundlovens § 81 siger: Alle Indskrænkninger i den frie og den lige Adgang til Erhverv, der ikke er begrundet i det almene Vel, skal hæves ved Lov. Denne Paragraf fandtes i Grundloven af 1849, gik igen i Grundloven af 1866 og kom igen i Grundloven af 1915. Vi forstaar deraf, at vore Grundlovsfædre havde en stor og stærk Tro paa Friheden og paa Frihedens Velsignelser, ikke blot paa Folkefriheden, men ogsaa paa Erhvervsfriheden og paa, at Erhvervsfriheden maatte bringe Lykke og Velsignelse for det danske Folk. Efter denne Grundlovsparagraf er ogsaa mange Indskrænkninger hævet, som fandtes før 1849, men Grundlovsparagraffen staaar stadig ved Magt, den størst mulige Frihed, den frie og lige Adgang til Erhverv tilsiger Grundloven alle Danmarks Borgere, for saa vidt Indskrænkninger ikke er begrundet i det almene Vel, den eneste Betingelse, der sættes derfor i Grundloven. Nu kan det være vanskeligt at afgøre, hvad der er det almene Vel; det kan være vanskeligt for den enkelte at afgøre, hvad der er den enkeltes Vel, og det kan maaske være endnu vanskeligere at afgøre, hvad der er det almene Vel, det vil sige hvad der i Virkeligheden tjener alle danske Borgere; kun der, hvor det tjener til Gavn for alle danske Borgere, kan der begrundes en Indskrænkning i den

frie og lige Adgang til Erhverv. Grundloven tilsiger altsaa de danske Borgere lige Ret, og denne Grundlovsparagraf bøjer vi os for. Den betyder, at alle Privilegier og alle Monopoler for Enkeltpersoner eller enkelte Klasser skal falde bort her i Danmark. Nu forekommer det os, at baade Næringsloven af 1857 og det foreliggende Lovforslag med de vedtagne Ændringer i mange Maader strider mod Grundlovens § 81, idet samtlige Paragraffer med Undtagelse af § 96 eller i det nu ændrede Lovforslag § 99 synes at være i Uoverensstemmelse med Grundloven. Vor Stilling er i Virkeligheden denne, at vi snarere kunde ønske en Lov om fri Næring, og hvis vi skulde foreslaa en Ændring i det foreliggende Lovforslag, skulde den kun have en eneste Paragraf, og det var denne, at § 1 til § 95 ophæves, og kun § 96 i det oprindelige Lovforslag om Ophævelsesbestemmelserne fik Lovkraft, idet vi gaar ud fra, at den bedste Næringslov for det danske Folk er det slet ingen Næringslov at have. Et saadant Forslag vilde imidlertid ikke finde Genklang, saadan som dette høje Tings Mentalitet er for Øjeblikket, derfor har vi slet ikke fremsat det.

Der er imidlertid visse Ting, som jeg vil henlede Opmærksomheden paa ogsaa af Hensyn til Lovforslagets Behandling i det andet høje Ting, det er Spørgsmaalet om handlendes Ret til at omføre Varer, navnlig ganske bestemte Varer. I Lovforslagets § 40 tilsiges der bl. a. Folk Ret til uden Vandrebrev at forhandle de i § 27 nævnte Varer, der væsentlig er af dansk Oprindelse, deriblandt nævnes ogsaa udenlandsk Frugt, og § 27 bestemmer, at Byraadet i visse Købstæder og udenfor dem Amtsraadet kan bestemme, hvilke Varer der maa handles med. Det betyder altsaa, at der kan blive forskellig Næringsret i forskellige Byer og Amter; det afhænger af, hvordan Byraadet og Amtmanden er indet i denne Sag. Vi anser det for betænkeligt, at der saaledes kan være forskellig Næringsret i de forskellige Amter og Købstæder, bl. a. nævnes, som sagt, dette, at Folk kan handle med udenlandsk Frugt og ogsaa omføre Varer. Nu vil jeg gerne henlede Opmærksomheden paa, at Spørgsmaalet dog maaske ikke helt er klaret i den Næringslov, som nu skal vedtages. Efter den gamle Næringslov har en Del erhvervsdrivende, Grossister, der handlede med udenlandsk Frugt, haft Vanskelighed ved at faa Ret til at omføre disse Varer til deres Kunder. Der foreligger to Domme, en fra Bjerre-Hatting Herreders Ret og en anden fra Vestre Landsret. Ifølge en